

Kommunstyrelsens arbetsutskott

§149

Dnr KS 2020-2021

Konkretisering och finansiering av transaktionskostnader i samband med bolagisering av kommunens VA- och renhållningsverksamheter Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår:

Kommunstyrelsen beslutar:

1. Uppdra åt styrgruppen för bolagiseringsprojektet att redovisa en genomförandeplan som specificerar transaktionskostnaderna utifrån gjorda vägval, med angivelse av eventuella utestående frågor med potentiell ekonomisk konsekvens, att ingå i det beslutsunderlag som behandlas på kommunstyrelsens sammanträde den 1 februari 2021.
2. Kommande transaktionskostnader förknippande med förberedelsearbetet inför bolagiseringen under budgetåret 2021 ska i den mån de bör belasta skattekollektivet finansieras med för bolagiseringsprojektet avsedd budgetpost om 10 mnkr, ingående i kommunens centrala verksamhetskostnader.
3. Redan uppkomna transaktionskostnader i bolagiseringsprojektet ska redovisas i bokslutet fördelat på respektive verksamhet. Då budget för 2020 saknas kommer dessa kostnader, som får uppgå till max 3 mnkr inklusive redan beslutad utredningskostnad om 500 tkr för kommunens räkning, att kostnadsföras på ansvar för kommunens centrala verksamhetskostnader, med resultatpåverkande effekt 2020.
4. Anslå 9,5 miljoner kronor från KS oförutsedda till förfogande.

Sammanfattning av ärendet

Kommunfullmäktige beslutade den 31 augusti 2020, §142 att överföra kommunens ansvar som huvudman för allmänna vatten- och avloppsanläggningar enligt lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster och kommunens renhållningsansvar enligt miljöbalken (1998:808) till ett av kommunen genom Norrtälje Kommunhus AB helägt aktiebolag.

Bolagiseringen medför olika typer av kostnader och ekonomiska konsekvenser:

- Förvärvskostnader
- Transaktionskostnader i samband med förberedelserna för bolagiseringen
- Ekonomiska konsekvenser för kommunen i form av reglering av interna debiteringar och ersättningsnivåer

Föreliggande ärende avser konkretisering och finansiering av transaktionskostnaderna avseende år 2020 och 2021.

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande avseende konkretisering och finansiering av transaktionskostnader i samband med bolagisering av kommunens VA- och renhållningsverksamheter

Beslutande sammanträde

Protokollsanteckningar

Camilla Rydstrand (MP) lämnar följande protokollsutdrag:

"Miljöpartiet vill framföra att vi ser det som nödvändigt att kommunstyrelsen får ta ställning till vägval gällande arrende eller avyttring av fastighetstillgångar till det nya bolaget, och att frågan inte bör lämnas helt öppen för bolagets styrelse att avgöra. Som ledamot i en bolagsstyrelse är uppdraget enligt aktiebolagslagen att specifikt se till bolagets bästa. Frågan bör avgöras genom en sammanvägning av vad som är bäst i ett kommunalt helhetsperspektiv, och vägvalet bör därför beredas av den kommunala förvaltningen och beslut fattas av en instans vars uppdrag är att ha ett helhetsperspektiv, dvs kommunstyrelsen. Bolaget kan ju när som helst framföra önskemål om köp av fastigheter och då är det bra om frågan är utredd från ägarens sida.

Camilla Rydstrand"

Yrkanden

Anders Olander (C) yrkar bifall till kommunstyrelsekontorets tjänsteutlåtandes förslag med tillägget att anslå 9,5 miljoner kronor från KS oförutsedda till förfogande.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om kommunstyrelsens arbetsutskott kan besluta i enlighet med kommunstyrelsekontorets tjänsteutlåtandes förslag, som bifalls av Anders Olander (C), och finner att kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar i enlighet med förslaget.

Sedan frågan ordförande om kommunstyrelsens arbetsutskott kan besluta i enlighet med Anders Olanders (C) tilläggsyrkande, och finner att kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår i enlighet med förslaget.

Beslutet ska skickas till

Ekonomiavdelningen
Kommunstyrelsen
Teknik- och klimatnämnden
Norrtälje kommunhus AB
Kommundirektör
Teknisk direktör
Projektstrateg bolagiseringsprojektet
Juridikenheten

Kommunstyrelsekontoret

Handläggare: Agneta Sjöberg
Titel: Tf ekonomichef
E-post: Agneta.sjoberg@norrtalje.se

Till:
Kommunstyrelsens arbetsutskott

Konkretisering och finansiering av transaktionskostnader i samband med bolagisering av kommunens VA- och renhållningsverksamheter

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår:

Kommunstyrelsen beslutar:

1. Uppdra åt styrgruppen för bolagiseringsprojektet att redovisa en genomförandeplan som specificerar transaktionskostnaderna utifrån gjorda vägval, med angivelse av eventuella utestående frågor med potentiell ekonomisk konsekvens, att ingå i det beslutsunderlag som behandlas på kommunstyrelsens sammanträde den 1 februari 2021.
2. Kommande transaktionskostnader förknippande med förberedelsearbetet inför bolagiseringen under budgetåret 2021 ska i den mån de bör belasta skattekollektivet finansieras med för bolagiseringsprojektet avsedd budgetpost om 10 mnkr, ingående i kommunens centrala verksamhetskostnader.
3. Redan uppkomna transaktionskostnader i bolagiseringsprojektet ska redovisas i bokslutet fördelat på respektive verksamhet. Då budget för 2020 saknas kommer dessa kostnader, som får uppgå till max 3 mnkr inklusive redan beslutad utredningskostnad om 500 tkr för kommunens räkning, att kostnadsföras på ansvar för kommunens centrala verksamhetskostnader, med resultatpåverkande effekt 2020.

Sammanfattning av tjänsteutlåtandet

Kommunfullmäktige beslutade den 31 augusti 2020, §142 att överföra kommunens ansvar som huvudman för allmänna vatten- och avloppsanläggningar enligt lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster och kommunens renhållningsansvar enligt miljöbalken (1998:808) till ett av kommunen genom Norrtälje Kommunhus AB helägt aktiebolag.

Bolagiseringen medför olika typer av kostnader och ekonomiska konsekvenser:

- Förvärvskostnader
- Transaktionskostnader i samband med förberedelserna för bolagiseringen
- Ekonomiska konsekvenser för kommunen i form av reglering av interna debiteringar och ersättningsnivåer

Föreliggande ärende avser konkretisering och finansiering av transaktionskostnaderna avseende år 2020 och 2021.

Ärendet

Beskrivning

Kommunfullmäktige beslutade den 31 augusti 2020, §142 att överföra kommunens ansvar som huvudman för allmänna vatten- och avloppsanläggningar enligt lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster och kommunens renhållningsansvar enligt miljöbalken (1998:808) till ett av kommunen genom Norrtälje Kommunhus AB helägt aktiebolag.

Bolagiseringen medför olika typer av kostnader och ekonomiska konsekvenser:

- Förvärvskostnader
- Transaktionskostnader i samband med förberedelserna för bolagiseringen
- Ekonomiska konsekvenser för kommunen i form av reglering av interna debiteringar och ersättningsnivåer

Föreliggande ärende avser konkretisering och finansiering av transaktionskostnaderna.

En projektorganisation med projektgrupp och styrgrupp leder arbetet med att förbereda verksamheternas övergång till bolagsform. Styrgruppen ansvarar för att besluta om löpande kostnader på basis av underlag från projektgruppen och dess projektledare.

Enligt projektets översiktliga bedömning kommer transaktionskostnaderna i samband med bolagiseringen att fördela sig i nedanstående kategorier och kostnadsintervall.

Totala transaktionskostnader för bolagiseringen	5 - 20 miljoner
Stämpelskatt	0,5 - 10 miljoner
Lantmäterikostnader	2 - 6 miljoner
Konsultkostnader för utredningar	ca 1,5 miljoner
Övriga kostnader	ca 2,5 miljoner

Övriga kostnader kan t ex avse kostnader för kommunikationsinsatser inkl framtagande av varumärke m.m., IT-kostnader osv.

Kostnadernas slutliga omfattning och exakta fördelning kan i nuläget inte specificeras, då de är beroende av ett antal vägval och beslut som återstår att fattas.

Storleken på transaktionskostnaderna är bland annat beroende av

- de slutliga formerna för överlåtelse av tillgångar till bolaget kopplat till eventuella fastighetsbildningsåtgärder
- återstående behov av extern hjälp, exempelvis konsultstöd för upprättande av systemstöd, bedömning av skattefrågor o.dyl.

Mot bakgrund av inriktningen att i första hand och där det bedöms vara möjligt att hantera de fastighetsrelaterade frågorna genom upprättande av arrendeavtal istället för genom överlåtelse, är bedömningen att kostnaderna bör kunna hållas i den lägre delen av ovanstående angivna kostnadsspann.

Under innevarande budgetår (2020) har vissa transaktionskostnader redan uppstått. Budgetutrymme har dock inte reserverats för bolagiseringsarbetet under 2020.

Externa kostnader som uppstår i förberedelsearbetet inför bolagsstarten ska bokföras löpande på ett balanskonto inför separata fördelningstillfällen varefter slutlig reglering kommer effektueras. Vid dessa fördelningstillfällen analyseras uppkomna kostnader för att avgöra om kostnaden ska bäras av skattekollektivet, VA-kollektivet och renhållningskollektivet, med särskilt iakttagande av den begränsning som finns avseende vilka kostnader som får belasta taxekollektiven.

De kostnader som uppkommit under 2020 kommer fördelas i samband med bokslutsarbetet, medan de kostnader som uppstår under 2021 kommer fördelas i samband med bolagsstarten.

De kostnader avseende 2020 som bedöms ska belasta skattekollektivet kostnadsförs inom kommunens centrala verksamhetskostnader och blir direkt resultatpåverkande. För motsvarande bolagiseringsförberedande transaktionskostnader avseende 2021 har 10 mnkr reserverats inom kommunens centrala verksamhetskostnader.

De kostnader som bedöms höra till respektive taxekollektiv kommer generera en budgetavvikelse då budget för bolagiseringsförberedande kostnader saknas för såväl 2020 som 2021. Avvikelsen kommer behöva balanseras genom framtida taxeuttag.

Lagkrav

10 kap. 1 § och 3 § kommunallagen (2017:725), lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster och miljöbalken (1998:808).

Koppling till gällande styrdokument

Kommunfullmäktiges beslut, § 142, 2020-08-31 att genomföra bolagisering av VA-verksamheten och renhållningsverksamheten.

Ekonomiska konsekvenser och riskanalys

Kommunfullmäktige har den 31 augusti 2020 beslutat att genomföra bolagisering av VA-verksamheten och renhållningsverksamhet. De kostnader som uppstår med anledning av förberedelser inför bolagisering behöver hanteras och kostnadsföras på det år de avser, av den verksamhet där kostnaden hör hemma.

Då de vägval och beslut som återstår att fattas i bolagiseringsförberedelserna har en stor påverkan på kostnadernas fördelning och omfattning bedöms det fortsatt vara svårt att precisera dessa närmare. Med utgångspunkt i vägvalet att arrendera fastigheter snarare än att överlåta dem till bolaget bedöms kostnadsmassan rimligen bli lägre än det högre spann som angetts från projektets sida. Detta är att se som en grov bedömning, som kan komma att behöva revideras allt eftersom beslut fattas.

Budgetutrymme har inte reserverats för bolagiseringsarbetet under 2020. De kostnader som bedöms ska belasta skattekollektivet kostnadsförs inom kommunens centrala verksamhetskostnader och blir direkt resultatpåverkande. För motsvarande bolagiseringsförberedande kostnader avseende 2021 har 10 mnkr reserverats inom kommunens centrala verksamhetskostnader.

Vad gäller den del av kostnaderna som bedöms ska belasta något av taxekollektiven, så saknas budgetutrymme för detta såväl år 2020 som 2021. Tilldelad andel av kostnaderna kommer därför sannolikt resultera i budgetavvikelse för verksamheten/bolaget. Avvikelsen kommer att hanteras som del av verksamhetens/bolagets samlade ekonomi och balanseras av framtida taxeuttag.

Såväl under det förberedande arbetet som under bolagets första tid i drift kommer ekonomiska effekter av olika slag identifieras och behöva hanteras praktiskt på bästa sätt med utgångspunkt i gällande lagstiftning och god ekonomisk hushållning. Dessa frågor behöver lyftas och hanteras i Mål- och budgetarbetet inför 2022-2024 och sannolikt medföra såväl justerade ramar som ägardirektiv.

Förvaltningens analys och slutsatser

Bolagiseringsförberedelserna kommer att medföra kostnader. Då en mer detaljerad beskrivning av kostnadernas fördelning och omfattning ännu saknas med anledning av de vägval och beslut som återstår att fattas inom projektet är såväl kostnadernas uppkomst i tid (år) och omfattning (kostnadsslag och mängd) grovt beskriven. Kostnaderna kommer att fördelas och kostnadsföras med utgångspunkt i såväl gällande lagstiftning som med god ekonomisk hushållning mellan skattekollektivet och de båda taxekollektiven. Ambitionen är självklart att minimera kostnaderna för genomförandet. Bolagiseringens ekonomiska konsekvenser kommer behöva hanteras under såväl 2020 som följande år, innan det nya bolaget och de ekonomiska och organisatoriska konsekvenserna av bolagiseringen till fullo är omhändertagna.

Tidplaner

Den faktiska verksamhetsövergången till bolaget har beslutats äga rum per den 1 mars 2021. Samtliga aktiviteter i anledning av en bolagisering beräknas emellertid inte vara genomförda per den 1 mars 2021. Detta beror bland annat på omständigheter som ligger utanför kommunens kontroll, såsom exempelvis handläggningstider hos Lantmäteriet.

Anette Madsen
Kommundirektör
Kommunstyrelsekontoret

Agneta Sjöberg
Tf ekonomichef
Kommunstyrelsekontoret

Beslut skickas till

Ekonomiavdelningen
Kommunstyrelsen
Teknik- och klimatnämnden
Norrälje kommunhus AB
Kommundirektör
Teknisk direktör
Projektstrateg bolagiseringsprojektet
Juridikenheten